

5. maj 2026

UPA2026/42

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit uuma akuerineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut: Nunani allamiut pillugit inatsisip allannguutaa pillugu inatsisip assigiinngitsut ilaannik Kalaallit Nunaannut atuutilersitsineq pillugu peqqussummut siunnersuut (Kalaallit Nunaanni najugaqarsinnaanermut suliat suliarineqarnerinut akiliut pillugu malittarisassanik atulersitsineq, sivisunerusumik najugaqarsinnaanermut visumimik atuutilersitsineq, Schengeninformationssystem (SIS)-mik atuineq, killeqarfinnik avasinnerusunik il.il. nakkutilliinerup sunniuteqarluarnissaanik pitsanngorsaaneq siunertaralugu Schengenimut malittarisassanik naammassisaqarneq siunertaralugit, nunamut isertitsisinnaatitaannginneq pillugu aalajangiinermut aamma nunamiit aallarnissamut piffissaliussat pillugit malittarisassanik allanngineq)
(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq)

Naalagaaffimmi allamiut pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanik siunnersuut Kalaallit Nunaanni nunanut allanut suleqatigiinermut aamma namminersornerup akornanni oqimaaqatigiinnerup pillugu tungaviusumik apeqqutinik arlalinnik matumani pineqarpoq.

Siumup pingaartitaraa Kalaallit Nunaat ammasuunissamik inuiaqatigiittut ineriartortoqarnissaa, taamaattoq nammineq atugassarititaasut tungavigalugit siuarsaanissarput. Pitsaasuvoq, nunani tamalaani suleqatigiinnermi allamiut pillugit aqutsineq pitsaanagerusumik assigiissaarneqarnissaanik sulisoqartoq. Taamaattorli erseqqissarneqartariaqarpoq Kalaallit Nunaanni immikkut ittut danskisut europamillu maleruagassanut teknikkikkut naleqqussaannermi nunatsinni innuttaasut kingulliutinneqassanngitsut.

EU-mi peqqussutit nutaat, ilanngullugit Schengenimi suleqatigiinneq aammalu killilersuineq pillugu maleruagassat atuutilersinneqarneri, isumannaallisaaneq nukittorsarlugulu isersimasut anisimasullu pillugit pitsaanagerusumik takussutissiisapput. Kisianni pingaaruteqarpoq aqqiissuussat taakku – soorlu naalisarlugu SIS, EES aamma ETIAS – nalinginnaasumik aqqiissutitut atuutilersinneqannginnissaat. Kalaallit Nunaata nunataa, innuttaasut agguataarnerat aammalu suliffissaqartitsineq Europami sinerissamiit allaanerupput, tamannalu aqqiissutissanik eqaatsunik pisariaqartitsivoq.

Siumup pingaartippaa Inatsisartut Naalakkersuisullu maleruagassat qanoq atuutilersinneqarnissaannut piviusumik sunniuteqarnissaat. Immikkut ittumik nunamut isernissamut inerteqquteqarneq, aninissamut piffissaliussat aammalu nunani tamalaani nalunaarsuiffinni nalunaarsorneqarneq pillugit apeqqutit inatsisitigut isumannaallisaaneq naapertuilluartumillu iliuuseqarneq ataqqillugit ingerlanneqartariaqarput.

Oqaluttuarisaanerit pillugit akuersissutit akileeqqusinerup atuutilersinneqarnera ernumanartoqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaanni suliffissaqartitsinermut aammalu piginnaasanut avataaneersunut pisariaqartitsisoqarpoq, aammalu aningaasatigut akornutit pisariaqanngitsut inuussutissarsiornermut aammalu atugarissaanermut akornutaasinnaapput. Tassani

naapertuilluartumik ingerlatsineq qulakkeerneqartariaqarpoq, taamaalilluni pisariaqartinneqartut piginnaasat sulitkinneqarsinnaallutik.

Suliffimmi aqqiagiinnginnerit pillugit maleruagassat eqqarsaatigalugit pingaaruteqarpoq taakku Kalaallit Nunaanni suliffissaqartitsineq illersorlugulu sulisut pisinnaatitaaffii ataqqineqarnissaat. Peqatigisaanik suliffeqarfinnut aammalu sulisunut avataaneersunut pisariaqanngitsumik nalorninermik pilersitsissanngillat.

Suliassaq una tamakkiisumik isigalugu Siumup nutarterinissamut aammalu nunani tamalaani suleqatigiinnermut pisariaqartitsineq tunngavigalugu aqqiissutissat teknik-imut tunngasorpasuit akuersaarpai.

Ineriartorneq Kalaallit Nunaanni pisariaqartitat, namminersorneq aammalu politikkikkut salliutitat tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni aalajangersarneqartut ataqqillugit ingerlanneqartut Siumut isumaqarpoq.

Taamak oqaaseqarluta siunnersuut Inatsisinut ataatsimiisitaliamut ingerlateqqinneqarnissaa innersuupparput, amerlanerussuteqartulli taamak isikkoqartillugu akuersaassappasuk ammaffigaarput taamak isikkoqartillugu appassaaneernissaanut ingerlateqqinneqarnissaa.

Erik Jensen, Siumut